

Souhrnná teritoriální informace:

Peru

Zastupitelský úřad 28. 5. 2021 0:26

Peru je prezidentskou republikou. Prezidentský mandát trvá 5 let. Prezident může být opětovně zvolen, ale ne ve 2 bezprostředně po sobě jdoucích obdobích.

Zákonodárná moc je vykonávána 130 členým Národním peruánským kongresem. Poslanci jsou voleni na 5 let. Poslední volby se uskutečnily 11. dubna 2021.

Peruánská ekonomika se v r. 2020 propadla o 11,1 %. Nejvíce postižené byly ubytovací a pohostinské služby, které poklesly o 50,45 %, naopak telekomunikační služby vzrostly o 4,58 %. Veřejný deficit se zvýšil na 8,9 %, zahraniční zadlužení předestavovalo 35 % HDP. Propad zaznamenal i zahraniční obchod - vývoz se snížil o 19,0 % a dovoz o 14,9 %. Přímé zahraniční investice poklesly o 76 %.

Podle Světové banky se pro r. 2021 očekává růst peruánského hospodářství ve výši 8,1 %. Zvýšení cen surovin (včetně zemědělských) pomůže vylepšit bilanci zahraničního obchodu, která je na nich závislá. Vzhledem k přetrvávající pandemii Covid-19 a malé proočkovanosti budou nadále v propadu pohostinské a ubytovací služby. Pro opětovné nastartování ekonomiky bude důležitá rychlá realizace plánů na zlepšení infrastruktury, přístupu k elektrické energii a tvorbu nových pracovních míst.

Nejperspektivnější obory pro vstup českých firem jsou: zdravotnictví, těžební průmysl, infrastruktura, energetika, ICT.

Covid-19 oproti upřednostňování osobních kontaktů přesunul jednání do virtuálního světa. Španělština má stále preferenci před angličtinou. Covid-19 také zpomalil, vzhledem k omezené přítomnosti odpovědných pracovníků, získávání různých povolení a registrací.

Základní údaje	
Hlavní město	Lima
Počet obyvatel	31,23 mil. (2017)
Jazyk	oficiální jazyky španělština, quechua, aimara
Náboženství	76,9 % římsko-katolické, 16,7 % evangelické
Státní zřízení	prezidentská republika
Hlava státu	Francisco Sagasti
Hlava vlády	Violeta Bermúdez
Název měny	sol
Cestování	
Časový posun	-6 hodin (v létě -7 hodin)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Mgr. Michal Sedláček, M. A.
Ekonomický úsek	Ing. Eva Tadrliková
Konzulární úsek	Mgr. Jana Dušková
CzechTrade	Bc. Martin Rossbach, MBA
Czechinvest	
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	222,3
Hospodářský růst (%)	8,0
Inflace (%)	2,3
Nezaměstnanost (%)	10,8

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Peruánská republika (República del Perú) je prezidentskou republikou. Prezident je volen na 5 let, bez možnosti bezprostředního znovuzvolení. Poslední prezidentské volby proběhly v dubnu 2016. Dne 9. 11. 2020 vypukla dlouhá otevřená krize mezi vládou a parlamentními stranami. Vyvrcholila odvoláním prezidenta Vizcarry podezřelého z korupce. Novým prezidentem se stal předseda Kongresu Merino de Lama. V reakci na to se zvedly celonárodní protesty, takže po 5 dnech rezignoval. 17. 11. 2020 byl prezidentem jmenován Francisco Sagasti.

11. dubna 2021 se konalo první kolo prezidentských voleb a parlamentní volby. Druhé kolo prezidentských voleb proběhne 6. června 2021. O prezidentský post se utkají Pedro Castillo (extrémně levicová strana Perú Libre) a Keiko Fujimori (pravicová strana Fuerza Popular). První kolo voleb ukázalo značné rozdíly - Lima podpořila zcela jiné kandidáty, tradičně opomíjený venkov podporuje kandidáta často spojovaného s teroristickou organizací Světla stezka a postupující zástupkyně pravice je stíhána pro korupci a hrozí jí trest s vysokou sazbou. Do 130 členného Kongresu byli vybíráni poslanci z 27 volebních okrsků. Pro vstup do Kongresu je třeba získat nejméně 5 % hlasů, kterou překročilo 10 stran. Nejvíce poslanců (37) získala strana Perú Libre.

Aktuální složení vlády: předsedkyně vlády - Violeta Bermúdez Valdivia, ministr zahraničních věcí - Allan Wagner Tizón, ministryně obrany - Nuria del Rocío Esparch Fernández, ministr hospodářství a financí - Waldo Mendoza Bellido, ministr vnitra - José Manuel Antonio Elice Navarro, ministr spravedlnosti a lidských práv - Eduardo Ernesto Vega Luna, ministr školství - Ricardo David Cuenca Pareja, ministr zdravotnictví - Óscar Raúl Ugarte Ubilluz, ministr pro zemědělský rozvoj a zavlažování - Federico Bernardo Tenorio Calderón, ministr práce a podpory zaměstnanosti - Javier Eduardo Palacios Gallegos, ministr výroby - José Luis Chicoma Lúcar, ministryně zahraničního obchodu a cestovního ruchu - Claudia Eugenia Cornejo Mohme, ministr energetiky a dolů - Jaime Gálvez Delgado, ministr dopravy a spojů - Eduardo Martín González Chávez, ministryně pro bydlení, stavebnictví a odpadní hospodářství - Solangel Natali Fernández Huanqui, ministryně pro záležitosti žen a zranitelných skupin obyvatelstva - Silvia Rosario Loli Espinoza, ministr životního prostředí - Gabriel Quijandría Acosta, ministr kultury - Alejandro Arturo Neyra Sánchez, ministryně pro rozvoj a sociální inkluzi - Silvana Eugenia Vargas Winstanley.

1.2 Zahraniční politika země

Zahraniční politika země odpovídá dlouhodobým zájmům a přesahuje období 1 vlády. Plán strategického rozvoje zahraniční politika na období 2015 - 2021 definuje 4 strategické cíle: 1. posílit postavení země v regionálním i globálním měřítku jako významného regionálního hráče v rovině bilaterální i multilaterální; 2. přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti a obrazu Peru v zahraničí prostřednictvím podpory ekonomické a kulturní prezentace a ochrany kulturního dědictví; 3. chránit práva peruánských občanů v zahraničí a posílit jejich spojení s Peru, podpořit jejich adaptaci v cizině; 4. vytvořit, rozšířit a upevnit vzájemnou mezinárodní spolupráci a asociaci v rámci regionu i na globální úrovni s cílem podpořit udržitelný a inkluzivní rozvoj země. Prioritou Peru je rozvoj vztahů v rámci Latinské Ameriky a především se sousedy (pravidelná společná bilaterální zasedání vlád). Převažujícími tématy jsou Tichomořská aliance, Lidská skupina a Venezuela. V rámci posílení postavení Peru ve světě uzavřelo dohody o strategickém partnerství se Španělskem, Čínou, Mexikem, Korejskou republikou, Ruskem a Francií. Peru se chce k r. 2021 stát členem OECD, se kterou má dohodu o konvergenci.

1.3 Obyvatelstvo

Peru je s 32,16 mil. obyvatel pátou nejlidnatější zemí Latinské Ameriky. Hustota obyvatelstva je 25,02 ob./km². 55,9 % obyvatelstva žije na pobřeží, 29,6 % v horských oblastech a 14,5 % v pralesních oblastech. Ekonomicky aktivní je 53,11 % obyvatelstva. Hlavním a největším

městem je Lima s 9,56 mil. ob., následují Arequipa s 1,1 mil. ob., Trujillo s 0,92 mil. ob., Chiclayo s 0,55 mil. ob., Iquitos s 0,38 mil. ob. Co se týče etnického složení obyvatelstva, 60,2 % tvoří míšenci, 25,8 % původní obyvatelstvo, 6 % Evropané. V posledních letech se zvýšila emigrace, cca 1 mil. Peruánců žije v zahraničí, nejvíce v USA (cca 670 tis.), následují Chile (cca 224 tis.) a Argentina (cca 199 tis.). Naopak výrazně přibýlo Venezuelců žijících v Peru, jejich počet se odhaduje na 1,2 mil.

76,9 % obyvatelstva je římsko-katolického vyznání, 16,7 % evangelického.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Peruánská ekonomika se v r. 2020, po nepřetržitém 22-letém růstu, propadla o 11,1 %. Běžný účet platební bilance zaznamenal přebytek pouze 0,5 % HDP, především z důvodu poklesu vnitřní poptávky o 10,1 %. Nejvíce zasažené byly ubytovací a pohostinské služby s poklesem o 50,45 %. Oproti tomu zaznamenaly růst telekomunikační služby o 4,58 %. Veřejný deficit se zvýšil na 8,9 % oproti 1,6 % v roce předchozím. Zahraniční zadlužení o 5 % překročilo plánovaný limit centrální banky ve výši 30 % HDP, na letošní rok se očekává 38,5 % (třetí nejvyšší v Latinské Americe po Brazílii a Mexiku). Propadl i zahraniční obchod – vývozy poklesly o 19,0 % a dovozy o 14,9%. Na posílení ekonomiky získalo v květnu 2020 Peru dvouletou půjčku MMF ve výši 11 mld. USD. Přímé zahraniční investice v r. 2020 poklesly o 76 %. Nezaměstnanost v r. 2020 překročila 13 %.

Růst ekonomiky bude záviset na vývoji pandemie Covid-19, rychlosti očkování, zavádění opatření na nastartování hospodářství. Podle peruánských zdrojů se na r. 2021 očekává růst HDP 10,7 %, hlavně z důvodu oživení vnitřní poptávky. Růst, i když pomalejším tempem by měl pokračovat i v r. 2022, a to o 4,5 %. Běžný účet platební bilance by v r. 2021 měl být vyrovnaný a v r. 2022 s přebytkem 0,1 %. V r. 2021 se, hlavně z důvodu růstu cen surovin, očekává přebytek obchodní bilance 14,48 mld. USD, v r. 2022 pak 15,71 mld. USD.

Peruánská ekonomika se ve srovnání s Argentinou, Brazílií, Chile, Kolumbií a Mexikem výrazně propadla ve II. čtvrtletí r. 2020, ale velice rychle se vrátila na jejich úroveň.

V r. 2020 se na tvorbě HDP nejvíce podílel terciární sektor (50,7 %), následoval sekundární (26,2 %) a primární (23,1 %). Z primárního sektoru je nejdůležitější těžba kovů (podíl na HDP 8,8 %) a zemědělství (6,4 %). Nejdůležitějšími vývozními položkami jsou: zlato, měď, stříbro a další kovy, surová ropa a její deriváty, zemědělské produkty (káva, brambory, chřest, paprika, banány, quinoa, kakao, rybí moučka a další). Nejdůležitějšími dovozními produkty jsou: zpracovaná ropa a její deriváty, elektronika, plasty, strojírenské výrobky, dopravní prostředky, železo a ocel.

Tabulka z MOP + navíc platební bilance, zadluženost/HDP.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	4,0	2,3	-11,1	8,0	4,8
HDP/obyv. (USD/PPP)	12 626,0	13 005,9	11 669,1	12 660,0	13 390,0
Inflace (%)	1,3	2,1	1,8	2,3	2,1
Nezaměstnanost (%)	6,7	6,6	13,9	10,8	8,8
Export zboží (mld. USD)	49,1	47,7	42,4	51,1	52,7
Import zboží (mld. USD)	41,9	41,1	34,7	40,3	43,2
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	7,2	6,6	7,8	10,8	9,4
Průmyslová produkce (% změna)	5,9	-2,1	-13,1	9,0	5,5
Populace (mil.)	32,2	32,5	32,8	33,2	33,5
Konkurenceschopnost	63/140	65/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	3/7	3/7	3/7	3/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, WEF

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Na r. 2021 byl přijat vyrovnaný státní rozpočet ve výši 183.029.770.158 PEN (přepočítáno průměrným kurzem r. 2020 to činí cca 52,36 mld. USD). Oproti předcházejícímu období to představuje navýšení o 3,1 %. Na vzdělání je určeno 18,1 % výdajů, 11,47 % na zdravotnictví, 3,76 % na sociální programy (především na boj proti chudobě a násilí na ženách), 3,2 % na odpadní hospodářství, 1,27 % bydlení a 0,7 % na kulturu a sport.

Podle peruánské centrální banky dosáhl běžný účet platební bilance v r. 2020, poprvé po 12 letech, přebytku 0,5 %. Je vysvětlován především snížením vnitřní poptávky. Veřejný dluh dosáhl v r. 2020 38,8 % HDP. Ve srovnání s ostatními rozvíjejícími se ekonomikami (63,1 % HDP) je to výrazně nižší číslo, stejně jako s latinsko-americkým průměrem (81,5 % HDP). Devizové rezervy k 31. 12. 2020 činily 74,7 mld. USD. Zahraniční zadluženost k 31. 12. 2019 činila 22,554 mld. USD, dluhová služba 2,205 mld. USD. Údaje za r. 2020 nejsou dosud k dispozici.

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-6,9
Veřejný dluh (% HDP)	38,8
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-0,3
Daně	
PO	N/A
FO	N/A
DPH	N/A

Výběr daní se v r. 2020 propadl o 17,4 %, představoval celkem 93,128 mld. PEN (13,4 % HDP).

2.3 Bankovní systém

Peruánský bankovní systém se skládá z Banco Central de Reserva (centrální banka), Banco de la Nación (zastupuje vládu ve finančních transakcích ve veřejném a soukromém sektoru), obchodních bank a spořitelen. Pro udržení stability, fungování a likvidity z důvodu pandemie Covid-19 centrální banka snížila referenční sazbu z 2,25 % na 0,25 %, rozšířila a zjednodušila podmínky pro získání likvidity, zavedla úvěry se státní zárukou, změkčila podmínky pro získání úvěru, reprogramovala splátky úvěrů. Díky finančním injekcím obchodním bankám a spořitelnám se podařilo udržet likviditu systému. Největší banky: Banco de Crédito BCP (více než 30 % úvěrových operací) - součást CrediCorp, v r. 2019 zisk 1,2 mld. PEN, BBVA, r. 2019 zisk 498 mil. PEN, Scotiabank, r. 2019 zisk 417 mil. PEN, Interbank - součást InterCorp Financial Service, v r. 2019 zisk 350 mil. PEN, Mibanco (zaměřuje se na drobné úvěry), r. 2019 zisk 119 mil. PEN. Všechny banky, kromě Mibanco (zaměřuje se na mikroúvěry), poskytují akreditiv.

Co se týče investic, k domácímu i zahraničnímu kapitálu je přístupováno stejným způsobem. 45 % akciového kapitálu bank je zahraničního původu. Pohyb kapitálu je volný. Bankovní operace je možné provádět v domácí i volně směnitelných zahraničních měnách.

Hlavním dohledovým a regulačním orgánem nad bankovním systémem, pojišťovny a penzijními fondy je SBS - Superintendencia de Banca, Seguros y AFP.

2.4 Daňový systém

Dohled nad daněmi a cly má SUNAT - Superintendencia Nacional de Aduanas y de Administración Tributaria. Daňový systém je poměrně složitý.

Daně právnických osob: daň z příjmu rezidentů 29,5 %, daň z příjmu nerezidentů (pobočky) 29,5 % + 5 % z dalších příjmů přímo nedeklarovaných, daň ze zisku z prodeje kapitálu 29,5 %.

Daně fyzických osob: daň je progresivní. Pro fyzické osoby existuje od 1. ledna 2017 možnost (kromě základní nezdánitelné částky 7 UIT) odečíst specifické výdaje spojené s pronájmem nemovitostí, úroky z hypotéky na první bydlení, zdravotní a stomatologické služby a platby zdravotního pojištění služebním personálu v domácnosti. V mnohých případech lze jako odečitatelný výdaj uznat max. 30 % z celkově zaplacené částky za danou službu. Maximální roční výše součtu odpočitatelných položek je 3 UIT (tj. pro rok 2019: 13.200 PEN). Na zbývající kumulované částky se aplikují následující daňové sazby: do 5 UIT - 8 %, 6 - 20 UIT - 14 %, 21 - 35 UIT - 17 %, 36 - 45 UIT - 20 %, nad 45 UIT - 30 %; daň ze zisku z prodeje kapitálu - 5/30 % (pokud je zisk převáděn do zahraničí, je zdaněn 30 %).

DPH - v Peru se nazývá všeobecná prodejní daň a je ve výši 18 %.

V minulém roce tvořily daňové příjmy pouze 13,4 % HDP, letos se očekává 14,6 %. To je ve srovnání s latinsko-americkými zeměmi (s výjimkou Mexika) špatný výsledek. Podle údajů SUNAT (r. 2018) neuhradilo daň z příjmu 48,5 % právnických osob a nevybrala se DPH ve výši 33,3 %. Důvody - opožděné platby daní, komplikovanost daňového systému, speciální režimy a výjimky, špatný výběr daně z nemovitostí a motorových vozidel (v gesci municipalit), špatná daňová kontrola (existence šedé ekonomiky). Peru by v příštích 5 letech mělo zvýšit podíl daňových příjmů na 19 % DPH, a to posílením SUNAT, zlepšením elektronické evidence tržeb, zjednodušením daňového systému a zrušením některých daňových výjimek.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

EU je třetí nejdůležitější obchodní partner Peru (po Číně a USA). V rámci EU, pak v r. 2020 v případě vývozu do Peru bylo na prvním místě Německo, následují Španělsko, Itálie, Nizozemsko a Belgie, ČR je na 12. místě. Co se týče dovozů z Peru, v čele stojí Nizozemsko, sledováno Španělskem, Německem, Itálií a Belgií. ČR je na 18. místě.

Vzájemný obchod byl v r. 2020, stejně jako v případě jiných zemí, poznamenán pandemií Covid-19. Nejdůležitějšími exportními produkty EU jsou stroje a zařízení. Z Peru se naopak nejvíce importují ropa, ostatní nerostné suroviny a zemědělské produkty.

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	3 533,7	3 756,0	2 964,8	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	5 663,5	5 292,1	5 057,9	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	2 129,9	1 536,0	2 093,1	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Vývozy do Peru poklesly z důvodu pandemie Covid-19. Nejdůležitější exportní položky jsou: česaná vlna, mikroskopy, trubky a hadice z plastů a zařízení pro elektrické obvody; naopak z Peru se importuje především: ovoce, koření a nečesaná vlna.

Obchodní výměna s ČR (mld. CZK)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	1,0	1,3	1,0	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	0,5	0,4	0,5	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,4	-0,9	-0,5	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Vztahy mezi EU a Peru jsou definovány Římskou deklarací z roku 1996. K jejich posílení došlo v r. 2003 na základě Smlouvy o politickém dialogu a spolupráci mezi EU a Andským společenstvím. Dohoda o volném obchodu mezi EU a Peru byla uzavřena v r. 2010 a v r. 2013 vstoupila v platnost. Dohoda postupně snižuje celní bariéry a vytváří podmínky usnadňující obchodní výměnu. Do dnešního dne není FTA řádně aplikována v některých oblastech (zejména zemědělství a potravinářství), kde přetrvávají překážky jako např. nedostatečná ochrana označení původu pro evropské značky, slabý postih za padělky, transparentnost veřejných zakázek či existence daňových opatření.

15. března 2016 vstoupila v platnost Dohoda mezi EU a Peru o zrušení vízové povinnosti pro krátkodobé pobyty (do 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů) pro držitele všech druhů cestovních pasů Peru. Tato dohoda se nevztahuje na osoby cestující za účelem výdělečné činnosti.

Smlouvy s ČR

1. Dohoda o podpoře a ochraně investic podepsaná 16. 3. 1994. Vstoupila v platnost 6. 3. 1995. V listopadu 2018 požádala ČR o její renegotiaci.
2. Memorandum o porozumění a spolupráci v oblasti cestovního ruchu mezi MMR ČR a Ministerstvem zahraničního obchodu a cestovního ruchu Peru (2007)
3. Dohoda o hospodářské a průmyslové spolupráci (2007)
4. Memorandum o porozumění a spolupráci mezi MO ČR a MO Peru (2007)
5. Memorandum o porozumění mezi MŽP ČR a Peru (2015)
6. ČR v listopadu 2018 požádala o sjednání Dohody o zamezení dvojímu zdanění. Ministerstvo financí Peru český návrh posuzuje.
7. Dohoda o spolupráci mezi HK ČR a Lidskou obchodní komorou (1995)
8. Memorandum o porozumění mezi CzechInvest a Proinversión (2009)
9. Memorandum o porozumění mezi EGAP a Banco de la Nación (2008)
10. Memorandum o porozumění mezi EGAP a Corporación Financiera de Desarrollo S.A. - COFIDE (2008)
11. Memorandum o porozumění mezi GŘ Hasičského záchranného sboru ČR a Národní institucí pro civilní ochranu INDECI (2019)
12. Dohoda o spolupráci mezi SPD ČR a Národní průmyslovou společností Peru SNI (2019)

3.3 Rozvojová spolupráce

Peru je považováno za zemi s vyššími středními příjmy s cílem přiblížit se standardům OECD. Bilaterální rozvojová pomoc Peru se proto postupně mění z čistě finančních příspěvků na výměnu zkušeností a dobrých příkladů. Rozvojovou spoluprací má na starosti Peruánská agentura pro mezinárodní spolupráci (APCI), která je součástí MZV. Nejaktuálnější údaje, které jsou k dispozici, jsou za r. 2018. Peru přijalo rozvojovou pomoc v hodnotě 406,757 mil. USD. Z toho 35 % bylo od nevládních organizací, 89 % z bilaterálních a 11 % z multilaterálních zdrojů. Hlavními poskytovateli bilaterální pomoci byly USA, Čína, EU, Německo, Kanada, Švýcarsko a Španělsko. Teritoriálně byla pomoc směřována především do oblastí Lima, Cusco a Loreto. Podle zaměření do oblasti sociální inkluze, přírodní zdroje a životní prostředí, státní správa a vládnutí a konkurenceschopnost, zaměstnanost a regionální rozvoj.

EU si pro rozvojovou spolupráci na období 2014 – 2020 (celkem 81 mil. EUR) jako hlavní priority vytyčila: 1. boj proti genderové diskriminaci, 2. teritoriální rozvoj (zvýšení konkurenceschopnosti odlehklých částí země a prevence přírodních rizik), 3. boj proti organizovanému zločinu (nelegální těžba, pašování osob) a 4. zlepšení soudnictví.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Hlavní perspektivní obory stručně vypsane z MOPu + stručný komentář a pod tím odkaz na celý MOP dané země.

► Perspektivní obor 1

Těžební průmysl

Peru patří mezi 6 zemí s největší surovinovou různorodostí na světě. Těžební průmysl je klíčovým sektorem národního hospodářství. Podílí se

téměř 10 % na tvorbě HDP, na více než 60 % vývozu. I z důvodu Covid-19 poklesla těžba v r. 2020 o 14,1 %, ale na letošní rok se očekává oživení sektoru s nárůstem o 14,4 %. Sektor je také jedním z nejdůležitějších zdrojů daňových příjmů a přímo zaměstnává téměř 200 tis. pracovníků (údaj k listopadu 2020). Moderní technologie těžby a zařízení by mohly zpřístupnit exploraci i v dříve nedostupných oblastech a podmínkách. Stejně tak digitalizace, automatizace výrobních procesů a kontrola zásobování energií a perforace mohou umožnit kontinuitu prací v dolech i na dálku.

► Perspektivní obor 2

Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Pandemie Covid-19 ukázala, že sektor patří k výrazně podfinancovaným. Chybějí nemocniční zařízení, lékaři a technologií (nebo jsou zastaralé). Pro r. 2020 například původně schválilo 18,495 mld. PEN (5,012 mld. USD), což představuje jen 2,2 % HDP (např. v Chile či Argentině tento podíl činí 5 %). Pro r. 2021 se rozpočet zvýšil (ve srovnání s r. 2020) o 13 % na 20,94 mld. PEN (5,67 mld. USD), z toho na boj proti Covid-19 by mělo připadnout 4,103 mld. PEN (1,112 mld. USD). K hlavním artiklům, o které tu je velký zájem, patří nemocniční lůžka, včetně JIP. V rámci prevence podobných zdravotních nákaz či častých přírodních katastrof lze také odhadovat nárůst investic do vybavení mobilních nemocnic, včetně vojenských. V budoucnu lze očekávat růst zájmu o špičkové laboratorní vybavení, biochemické pomůcky apod. Bez ohledu na COVID-19 je v Peru prakticky neustále velká poptávka v oblasti neonatologie (nové přístroje do porodnic a dětských oddělení, včetně inkubátorů, fototerapeutických lamp, monitorů na měření základních životních funkcí, zařízení pro intenzivní péči o novorozence ve vážném stavu apod.). Současná situace rovněž nahrává intenzivnímu rozvoji takzvaného elektronického či mobilního zdravotnictví, včetně umožnění on-line přístupu pacientů ke svým lékařským záznamům, on-line konzultace s odborníkem apod. Cíl vlády je do roku 2021 zavést digitalizaci klinických záznamů v 70 % zdravotních středisek.

► Perspektivní obor 3

Dopravní průmysl a infrastruktura

Rozvoj infrastruktury je klíčový pro rozvoj peruánské ekonomiky. Národní plán pro infrastrukturu 2016 – 2025 ohodnotil potřeby sektoru na téměř 160 mld. USD, z toho téměř 57,5 mld. USD představuje dopravní infrastruktura, cca 31 mld. USD energetika, 27 mld. USD telekomunikace. To by znamenalo průměrné roční výdaje s podílem 8,27 % HDP. Na začátku r. 2020 bylo v realizaci 52 projektů, především v oblastech dopravní infrastruktury, telekomunikací, sanování a zdravotnictví, v hodnotě přibližně 30 mld. USD. Téměř polovina z nich má aktuálně velké zpoždění, druhá část zatím není přidělena nebo je teprve ve fázi veřejné soutěže. Je zajímavé, že 60 % těchto projektů jsou PPP projekty. Současně se rozvíjejí i G2G projekty. V současnosti se modernizuje a rozšiřuje letiště v Limě a staví se úplně nové letiště v Cuzco. Na začátku r. 2021 bylo identifikováno 23 projektů v hodnotě 7,736 mld. USD, z oblastí dopravní infrastruktury, energetiky, zavlažování, sanování a telekomunikací, na které chybí financování. České firmy by mohly participovat jako subdodavatelé technologií a řešení.

► Perspektivní obor 4

Energetický průmysl

Rostoucí peruánská ekonomika vyžaduje více elektrické energie. Ke konci října r. 2020 bylo určeno na investice v energetickém sektoru 3,061 mld. USD. Je také potřeba dokončit projekty přenosových sítí, které byly naplánovány již v r. 2014. Další důležitý krok je realizace plánu na elektrifikaci venkova, kde stále některé oblasti nemají přístup k elektrické energii (Zákon o elektrifikaci venkova z června 2020). Oblast Amazonie není napojena na národní přenosovou síť SEIN. Modernizaci sektoru má v gesci Multisektorová komise pro reformu sektoru elektrické energie CRSE. Komise soustřeďuje práci do 4 hlavních oblastí: 1. posílení institucionálního rámce, 2. transformace obchodování s elektrickou energií, které bude zahrnovat i energii vyrobenou z obnovitelných zdrojů. Mělo by být dosaženo rovného přístupu k energii a konkurenčních cen. 3. inovace v distribuci a obchodování s elektřinou pro domácnosti, opět s možností zahrnout energii z obnovitelných zdrojů. 4. regulace a řízení přenosu elektrické energie. Podpora výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů by mohla být příležitostí pro vstup českých firem na peruánský trh. Národní energetický plán 2014 – 2025 uvádí, že v r. 2013 podíl výroby elektrické energie z netradičních obnovitelných zdrojů (produkce malých vodních elektráren pod kapacitu 20 MW, solárních a bioplynových elektráren a elektráren spalujících zbytky po extrakci šťávy z cukrové třtiny a agáve) na celkovém objemu činil 2,52 %. Do r. 2025, s tím, že by na výrobě z netradičních zdrojů participovaly i větrné elektrárny, by se podíl mohl zvýšit až na 20 %.

► Perspektivní obor 5

ICT

Peru v posledních letech zintenzivnilo snahy o digitalizaci země. V lednu 2020 vláda schválila takzvanou Digitální agendu pro 200. výročí založení Peru: seznam kroků nezbytných k digitalizaci veřejné správy s cílem usnadnění administrativních úkonů občanů, jež se vláda zavázala splnit do roku 2021. BID se stal hlavním partnerem Peru v implementaci digitalizace státní správy. Finančně podporuje aktivity nově vytvořeného Generálního sekretariátu pro digitalizaci, včetně poskytnutí grantu 10 mil. USD na vytvoření jednotné platformy pro dotazy a požadavky občanů. BID bude také financovat zavedení digitalizace pro 24 nejvíce žádaných občanských procesů. Lze očekávat, že v souvislosti s COVID-19, kdy jsou veřejné instituce nuceny ustupovat od fyzické účasti občanů, vzroste použití digitálních procesů ještě více. Ministerstvo dopravy také zintenzivnilo snahy o zavedení páteřní internetové sítě do všech regionů a nově kvůli COVID-19 do tohoto projektu investovalo 850 mil. PEN (230 mil. USD). V červenci 2020 byl přijat Rámec pro digitální důvěryhodnost, který stanovuje standardy pro digitální bezpečnost, ochranu dat a transparentnost. Národní plán pro konkurenceschopnost 2019 – 2030 předpokládá postupný nárůst veřejných investic do ICT, včetně vytvoření centralizované digitální datové platformy, která umožní žadatelům přímo a transparentně se ucházet o vládní

prostředky na vývoj inovací a poskytne informace o programech a datech Národního systému vědy a technologie (SINACYT). Již nyní funguje v rámci Ministerstva produkce nová platforma „Innovate Peru“ (Inovuj se, Peru) s cílem zapojení soukromého sektoru do vývoje a zavádění digitálních řešení. V březnu 2021 Ministerstvo dopravy a spojů povolilo 2 lokálním operátorům implementaci projektu 5G sítí na frekvenci 3,5 GHz.

Podrobnější informace o perspektivních oborech lze dohledat v Mapě strategických příležitostí.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Peruánský trh, obdobně jako ostatní latinsko-americké trhy, vyžaduje především španělštinu a osobní kontakt. Covidová doba však s sebou přinesla změny, jednání se přesouvají do virtuální roviny. Platí zde ještě víc, že je nutno důkladně prověřit potenciální obchodní partnery.

4.2 Oslovení

Kanály jsou obdobné jako v ostatních zemích. Česká firma může kontaktovat zastupitelský úřad nebo kancelář CzechTrade. Kontakty lze získat i na veletrzích a výstavách.

4.3 Obchodní schůzka

Peruánci jsou velmi komunikativní a není problém s nimi navázat kontakt. Obchodní partneři téměř vždy upřednostňují nedokonalou španělštinu před bezvadnou angličtinou. Je třeba počítat s nedochvilností Peruánců. Pozdní příchod není považován za neslušnost a toleruje se. Pochopitelně na důležité schůzky s vysokými představiteli státní správy či reprezentanty velkých firem se doporučuje dostavit se včas. Nelze se říci, že by peruánští obchodní partneři vynikali striktním dodržováním přijatých závazků, spíše je třeba počítat s liknavějším přístupem. Urgence jsou v tomto ohledu běžnou praxí. Potrpí si na dobré zacházení, ocení pozvání na pracovní oběd nebo večeři, popř. drobný dárek. Schůzky je třeba dojednat v předstihu a běžným zvykem je jejich potvrzování zhruba den před sjednaným datem. Výměna vizitek je běžnou praxí. Peruánci jsou zvyklí více gestikulovat. Obleky se nosí spíše méně, styl oblékání lze označit jako sportovní eleganci. Během oběda/večeře se může pít alkohol. V jednacích týmech jsou běžně ženy. Není příliš zvykem zvát nového obchodního partnera domů. V Limě a několika dalších větších městech je soustředěna většina obchodu. V oblastech s menším kontaktem se zahraničními partnery je třeba počítat s často udivující neznalostí a nepřipraveností jednat s cizinci. Lze říct, potenciální partner v takové oblasti očekává, že zahraniční firma vše připraví za něj, i když to logicky není možné. V Latinské Americe není považováno za zdvořilé říct ne. Proto česká firma může nabýt dojmu, že došlo k dohodě, i když tomu tak není.

Pokud se týče bezpečnostních poměrů, dříve bylo Peru považováno za jednu z nejnebezpečnějších zemí na americkém kontinentu (terorismus, Světlá stezka atd.). V posledních letech se bezpečnostní situace zlepšila, je však nutné dodržovat jisté zásady - pokud možno necestovat v noci neautorizovanou dopravou, využívat jen radio taxi (hotelové taxi nebo taxi zavolané přes renomovanou mobilní aplikaci), z letiště jen oficiální taxi službou při úhradě předem na přepážce, po setmění vycházet jen ve čtvrtích se zvýšenou bezpečností, nenosit u sebe příliš velkou hotovost, zavazadla ponechávat na bezpečném místě a dát přednost jednoduchému a neokázalému oblečení (i doplňkům), nenosit šperky.

4.4 Komunikace

Vzhledem k tomu, že Peruánci dávají přednost komunikaci ve španělštině, pokud česká firma španělsky nemluví, je tlumočnick vhodný. Znalost angličtiny roste a zlepšuje se, ale ne rovnoměrně v celé zemi. V některých částech se nelze anglicky domluvit. Není dobré kritizovat místní

zvyklosti a snažit se vnucovat český model. Peruánci dávají přednost osobnímu kontaktu. To bylo ale narušeno pandemií, naprostá většina jednání se přesunula do virtuální roviny. Při zaslání e-mailu je třeba ještě potvrdit telefonicky jeho přijetí.

4.5 Doporučení

Materiály nebo alespoň webové stránky ve španělštině. Jednání ve španělštině. Trpělivost při dojednávání obchodu.

4.6 Státní svátky

1. leden - Nový rok, březen/duben - Zelený čtvrtek (Velikonoce), březen/duben - Velký pátek (Velikonoce), 1. květen - Svátek práce, 29. červen - Sv. Petr a Pavel, 28. a 29. červenec - výročí nezávislosti a den armády, 30. srpen - Santa Rosa de Lima, 8. říjen - výročí bitvy u Angamos, 1. listopad - Svátek všech svatých, 8. prosinec - Neposkvrněné početí,

25. prosinec - Boží hod vánoční

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Velká část průmyslu a obchodu se koncentruje v regionu Limy (až 70 %), spotřebitelů (32 %) a tento region se též podílí na tvorbě HDP z 44 % a dalších velkých Arequipa a Trujillo. Využívání místních zástupců je běžné a hojně rozšířené. Peruánský trh je silně konkurenční a je dlouhodobě obsazen hlavními světovými dodavateli všech druhů zboží a služeb. Proto je velmi důležité mít stálého reprezentanta nebo pobočku, jež by pružně reagovala na potřeby trhu. Obchod na dálku je velmi obtížný, i když covidová doba ukázala, že je možný. V některých případech místní distribuční firmy rozlišují, zda je jim nabízen zahraniční produkt výrobcem nebo peruánským zástupcem a podle toho postupují v nákupu - u zahraničního výrobce pak nakupují přímo na svůj sklad, v případě zástupce jej nutí dávat zboží do konsignace. Rozhodně je vhodné se před jednáním s případným obchodním partnerem poradit, zda je pro firmu výhodnější prodávat přímo nebo přes zástupce. Obecně však platí, že místní zástupce je předpokladem úspěchu.

Peruánský zahraniční obchod je liberalizován. Kromě zakázaného zboží neexistují formální překážky při vývozu a dovozu. Celní sazby při dovozu zboží do Peru lze vyhledat zadáním kódu celní položky (HS code) v systému peruánského finančního a celního úřadu SUNAT (<http://www.aduanet.gob.pe/itarancel/arancelSo1Alias>). Všichni importéři musí být zaregistrováni jako právní subjekty a mít od finančního úřadu (SUNAT) přiděleno daňové identifikační číslo – RUC. Všechny podnikající subjekty musí být navíc zapsané v obchodním rejstříku (SUNARP - www.sunarp.gob.pe/index.asp). Obecně jsou dokumenty pro import požadovány ve španělském jazyce. Běžně se používá (k urychlení) procedura, kdy importér nebo jím pověřený celní deklarant zaregistruje informace o daném zboží 15 dní předem. Při dovozu zboží s hodnotou vyšší než 2.000 USD musí být k odbavení využity služby celního deklaranta. Fyzická osoba může sama provést celní odbavení zboží do 2.000 USD. doporučuje se však použití specializované firmy. Na dovážené zboží je jsou uplatňována dovozní cla, jejichž sazba je současně ad valorem 0 %, 6 % a 11 %. Podobně všeobecná prodejní daň ve výši 18 % se vztahuje na dovážené zboží. Kromě toho v závislosti na druhu zboží může být dovoz zdaněn výběrovou spotřební daní, antidumpingovými cly, vyrovnávacími cly aj. V případě živých zvířat a zboží živočišného původu musí být dáno povolení veterinární správy SENASA. Dovážené potraviny a nápoje musí být registrovány na útvaru ministerstva zdravotnictví pro nezávadnost potravin DIGESA. Farmaceutické a kosmetické produkty vyžadují registraci na příslušném útvaru ministerstva zdravotnictví DIGEMID. Dovoz telekomunikačního zařízení podléhá povolení a homologaci v gesci ministerstva dopravy a komunikací (MTC). Peruánský systém standardů vychází z mezinárodní praxe WTO. Pro přesnější informace se lze obrátit na kompetentní instituci, kterou je Úřad pro ochranu soutěže a duševního vlastnictví INDECOPI. INDECOPI též akredituje národní a mezinárodní organizace, které mohou vyhodnocovat a potvrzovat plnění platných standardů.

Kontrola vývozu se vztahuje na určité typy produktů (a související služby, údržba apod.) jako např. zbraně a munice, speciální vojenský materiál a zařízení, výbušniny, strategické zboží (šifrovací technologie), zboží dvojího užití (včetně softwaru a technologií), např. letadla a zboží, které by mohlo být použito na mučení, tresty smrti a podobně nelidské zacházení. Podobná omezení platí i při dovozu do Peru.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Investoři a/nebo zahraniční firmy se musí rozhodnout, budou-li provozovat podnik založený dle společenské smlouvy, nebo pobočku. Zakládání společností včetně definice právních forem lze nalézt v zákoně o obchodních společnostech č. 26887. Zakládání smíšených podniků je upraveno

zákonem o podpoře zahraničních investic č. 662. Platná právní úprava umožňuje pobočky zahraničních firem transformovat na obchodní společnosti kterékoliv právní formy. Jakoukoliv formu společnosti je třeba zaregistrovat ve veřejném rejstříku (Registros Públicos – SUNARP), přihlásit na daňovém úřadu SUNAT a získat IČO (RUC). Firmu je nutno zaregistrovat také na místním samosprávném úřadu (municipalidad), bez této registrace nelze zahájit činnost a opomenutí vede k vysokým pokutám. Založení společnosti teoreticky trvá 15 dní, kvůli získání potřebných dokumentů může celý proces trvat 26 dní i déle. . Nejběžnější formou podniku je akciová společnost (sociedad anónima – S.A.) a obchodní společnost s ručením omezeným (sociedad comercial de responsabilidad limitada – S.R.L.), které také nabízejí relativně nejvíce výhod. Dalšími právními formami jsou uzavřená akciová společnost (sociedad anónima cerrada – S.A.C.) a otevřená akciová společnost (Sociedad Anónima Abierta - S.A.A.), určená pro firmu s více než 750 akcionáři a kótovaná na burze.

Cizí společnosti mohou v Peru volně zakládat své pobočky. Je třeba, aby je zaregistrovaly v místně příslušném obchodním rejstříku v Peru. Dále musí být přiloženo legalizované osvědčení oprávněného orgánu, kde se osvědčuje existence a platnost společnosti, dokument, kde je uvedeno oprávnění zakládat pobočky v cizích zemích a souhlas společnosti se založením pobočky v Peru. V souladu se zákonem o obchodních společnostech (LGS – Ley General de Sociedades) může pobočka zahraniční firmy získat kteroukoliv právní formu stanovenou zákonem.

Společné podniky fungují na bázi smluv podepsaných mezi jednotlivými stranami. V tomto případě se nevyžaduje zápis do obchodního rejstříku. Zdroje poskytnuté na základě příslušných smluv (Asociación en Participación, Consorcio, Joint Venture) se považují za přímé zahraniční investice, jestliže směřují formou spoluúčasti do výrobních kapacit, aniž by se muselo jednat o vklad kapitálu.

5.3 Marketing a komunikace

Bez reklamy si peruánský spotřebitel výrobek nekoupí - protože jej prostě nezná. České výrobky jsou na místním trhu stále exotické (nejen proto, že mnozí Peruánci netuší, kde se Česká republika na mapě nalézá), ale i proto, že místní nemají k neznámému produktu důvěru. Nutno počítat s tím, že reklamní a propagační materiály musí být ve španělské verzi, anglická či jiná jazyková mutace je nevyhovující. Nejlepší reklamou při prosazování prodeje přes řetězce či distribuční síť je fyzická prezentace výrobku (pokud je to technicky možné) s využitím veletrhů, specializovaných seminářů apod. S největší pravděpodobností však českou firmu nebo jejího zástupce dodávajícího řetězcům nemine podílení se na reklamě v rámci akcí distributora; osobní prezentace zástupcem výrobce/autorizovaného prodejce je neúčinnější podporou prodeje. V této souvislosti se peruánský partner staví k realizované obchodní operaci daleko pozitivněji, jestliže partnera osobně zná. Za zbytečné mrhání finančními prostředky lze považovat prezentaci prostřednictvím pošty, pokusy o prodej na dálku apod. Účinná je televizní reklama, sociální média, billboardy, denní tisk, magazíny, časopisy specializované či všeobecné.

Top PR agentury: Trend, Realidades, AGC Comunicaciones, Pop Com PR, Extrategia. Top HR agentury: Adecco Profesional, Experis Peru Logo, Great Place to Work Peru, Lee Hecht Harrison - DBM Peru, Career Partners Peru.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Problematika ochrany duševního vlastnictví v Peru se v posledních letech zlepšila, nicméně nedosahuje uspokojivé úrovně a požadovaných standardů. Hlavní problémy se vyskytují s pirátstvím v oblasti autorských práv hudby, filmové produkce a softwaru. K zajištění ochrany duševního vlastnictví se doporučuje kontaktovat specializovanou právní kancelář. Ochranu duševního vlastnictví zajišťuje Úřad pro ochranu soutěže a duševního vlastnictví (Instituto Nacional de Defensa de la Competencia y de la Protección de la Propiedad Intelectual – INDECOPI). Právní rámec ochrany duševního vlastnictví zajišťuje zákon č. 822 z roku 1996 a Rozhodnutí č. 344, č. 486 a 351 Dohody z Cartageny (založení Andského společenství) o ochraně patentů, obchodních značek a obchodních označení. Peru je členem WTO a Mezinárodní organizace pro ochranu duševního vlastnictví (WIPO), je signatářem Pařížské konvence o průmyslovém vlastnictví z roku 1884 a dalších konvencí v této oblasti. V roce 1994 Peru ratifikovalo dohodu WTO o obchodních aspektech duševního vlastnictví (Dohoda TRIPS). Peru je také aktivním členem Lisabonské dohody o ochraně označení původu a jejich mezinárodního zápisu. Zahraniční značky musí plnit stejná pravidla jako národní značky.

5.5 Trh veřejných zakázek

Na veřejné zakázky jsou ze zákona vypisována výběrová řízení. Přehled výběrových řízení je přístupný na internetu (Organismo Supervisor de las Contrataciones del Estado - OSCE) na Sistema Electrónico de Contrataciones del Estado. Pro účast ve výběrovém řízení pro státní sektor musí být firma registrována v RNP - Registro Nacional de Proveedores del Estado. Existuje také „černá listina“, která některým firmám buď

dočasně, nebo na neurčito z různých důvodů (nejčastěji podvody při veřejných soutěžích, neplnění vyhraných soutěží apod.) zakazuje účast ve veřejných soutěžích (Registro de Inhabilitados para Contratar con el Estado). Zahraniční firma může být zaregistrována, znamená to však dodat veškeré dokumenty, včetně referenčních akcí (ať vyprojektovaných nebo zrealizovaných) ve španělském jazyce. Tyto dokumenty nemusí být ověřeny peruánskou ambasádou v příslušné zemi. Stačí čestné prohlášení firmy o pravdivosti předložených údajů. Registrace platí na jeden rok. Při přihlášení do výběrového řízení se platí poplatek, který se musí platit na místě. Vzhledem k velkým vzdálenostem v Peru to zvýhodňuje lokální firmy. Registraci v RNP musí provést právní zástupce nerezidentní zahraniční firmy v místě. Speciální kapitolu tvoří zakázky Ministerstva vnitra Peru v tendrech typu stát - stát, které se týkají tzv. strategického materiálu pro policii. Nová směrnice č. 05-2018-IN-OGAF vydaná v prosinci 2018 předepisuje všem firmám, které se chtějí těchto tendrů zúčastnit, registraci v seznamu zahraničních dodavatelů. K ní firmy (pokud se jedná o soukromé subjekty) potřebují doložit garanci od kompetentního orgánu svého státu (např. Ministerstva obrany) o jejich solidnosti, dobrém jménu atd. Tato registrace se dělá pouze jednou a platí pak pro všechny tendry Ministerstva vnitra.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Účastníci jakéhokoliv sporu, tedy i obchodní povahy, se mohou obrátit na nezávislý soud. Je však třeba počítat s velkou byrokracií a nezbytnou pomocí místního právního zástupce. Lidská obchodní komora zahájila v roce 1998 činnost arbitráže. I když její výsledky nejsou právně závazné, členové obchodní komory jsou zavázáni arbitrážní řešení respektovat.

Obchodní operace ztěžuje i byrokracie a korupce. Předpokladem úspěšnosti je zajištění financování obchodu. V mnoha případech požadují peruánští zákazníci odklady plateb a úvěry.

O platební morálce obecně platí, že v případě zahraničních společností či velkých obchodních řetězců je ve srovnání s místním prostředím výrazně lepší. Největší maloobchodní řetězec Wong, např. platí s odkladem 30 - 90 dní, totéž platí i pro další maloobchodní řetězce. V zásadě je nutné u prvních obchodů rozložit rizika (platby předem, akreditivy atd.). Protiúhrady plateb v místní měně jsou poukazovány do zahraničí v rámci běžných termínů bankovní administrativy. Obdobná situace je při otevírání akreditivů, mění se pouze jejich cena v závislosti na momentální hospodářské situaci. V obchodním platebním styku se v současné době využívá všech běžných platebních nástrojů používaných v zahraničním obchodě. Platební morálka místních subjektů většinou není nijak vysoká a celkově odpovídá všeobecné fiskální a platební disciplíně. Tento fakt je třeba vždy mít na paměti při volbě platebního nástroje. Vymahatelnost finančních prostředků je v místním systému obtížná. Doporučuje se využít pojišťovacích služeb (např. EGAP) proti všem krátkodobým i dlouhodobým komerčním rizikům.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Ke vstupu do Peru je potřebný cestovní pas s platností nejméně 6 měsíců. Délka maximálního povoleného bezvívového pobytu je 180 dnů (6 měsíců). Imigrační úředník může požadovat předložení dokladů potvrzujících zajištění plánovaného pobytu v Peru a návratu ze země (zpáteční letenka, finanční zajištění, rezervace ubytování atd.). Formálně neexistuje omezení pro počet vstupů (nicméně při opakovaných vstupech bývá doba pobytu zkracována a nakonec opakování bezprostředního dalšího vstupu i zakázáno). V případě cest do Peru za jiným než turistickým účelem platí pro občany ČR povinnost obstarat si vízum na velvyslanectví Peru v Praze (www.peru-embajada.cz). Délka pobytu na vízum je maximálně 90 dnů. Vízum lze prodloužit na migračním úřadě v Peru. Pokud se jedná o pobyt za účelem obchodu, studia, stáže, práce atd., měl by s vyřízením pobytu delším než 90 dnů pomoci zvoucí peruánský subjekt. V daném případě lze také využít možnost přicestovat v rámci bezvívového turistického pobytu a požádat o změnu migračního statutu. Přihlašovací povinnost není v Peru zavedena. Při cestě motorovým vozidlem je při vstupu do Peru vyžadováno předložení platného řidičského průkazu, technického průkazu vozidla a pojistky uzavřené buďto u peruánské, nebo u mezinárodní pojišťovny uznávané v Peru. V Peru platí obvyklá dovozní omezení pro cestovatele s tím, že je zakázáno dovážet potraviny v syrovém stavu, více než 200 ks cigaret či 3 litry alkoholických nápojů. V rámci některých vnitrostátních letů je požadován letištní poplatek do výše do 5 USD. Od září 2015 má Peru nový migrační zákon. Mezi nejdůležitější změny tohoto zákona patří to, že tento nový zákon zjednodušuje příchod vysoce kvalifikovaných zahraničních pracovníků, specialistů nebo řídicích pracovníků nadnárodních firem do Peru. Díky novému zákonu se mohou tyto osoby přímo přihlásit k pobytu v Peru. Další změna se týká mezinárodních investorů, kterým může být poskytnuta flexibilně délka pobytu až 365 kalendářních dní s možností prodloužení a několikanásobných vstupů. Zahraniční občané také mohou získat pracovní smlouvu nebo smlouvu o poskytování služeb ve veřejném sektoru. Pro založení společnosti je požadováno mít podnikatelská víza. S bezvívovým vstupem je nutné zažádat o speciální povolení pro podepisování dokumentů.

Obecně nejnebezpečnějším městem v Peru je Lima s vysokou úrovní pouliční kriminality, za ní následují turistická centra a velká města Arequipa, Puno, Trujillo a Cusco. Ani ostatní regionální města (včetně středně velkých) nevyvíkají (zejména v nočních hodinách a odlehlých místech) přílišnou bezpečností, proto je potřeba být obezřetný i tam. Rizikové jsou též dálkové přesuny v nočních hodinách. Proto je doporučeno se před cestou do Peru zaregistrovat se na portálu DROZD, sledovat aktuální vývoj a respektovat nařízení a doporučení místních

státních orgánů. Často se stává, že jsou manifestanty blokovány některé silnice, popř. je omezen přístup do některých oblastí Peru.

Při pobytu v Peru je vhodné kontaktovat informační kanceláře PromPerú a IPerú, kde je možné získat aktuální informace o např. uzavírkách silnic. V „Manuálu pro návštěvníky Peru“ jsou užitečné kontakty na důležité úřady a instituce. Peru se nachází ve vysoce aktivní tektonické oblasti, tudíž je možné se v průběhu pobytu setkat se zemětřesením, či menšími otřesy. Základní pravidlo, jak se chovat v průběhu zemětřesení, je: zůstaňte klidní. Ve městech jsou pro přepravu bezpečnější taxi než mikrobusy, ve kterých dochází k okrádání turistů. Všeobecně platí, že při cestování hromadnou dopravou (taxi, mikrobus) je třeba se mít na pozoru. Cena taxi je smluvní (neexistují taxometry), jistější je používání např. hotelové taxi nebo zavedené aplikace. K cestám mezi městy lze použít dálkové autobusy. Meziměstská autobusová přeprava není drahá. Doporučuje se cestovat pouze zavedenými autobusovými společnostmi, kde je záruka dobrého technického stavu autobusů. Autem z půjčovny v Peru nelze opustit zemi. Dle dohody je možné vozidlo vrátit jinde, než bylo zapůjčeno. Mýtné na silnicích není vysoké. Povrch místních silnic je relativně dobrý, zejména to platí pro hlavní silniční tepnu, kterou je Panamerická silnice. Ve vnitrozemí je však třeba počítat s častými výmoly, hlavně po dešti, popř. s padajícím kamením a závaly. Při cestách po Peru se doporučuje dbát ostražitosti, neboť styl jízdy místních řidičů je poměrně bezohledný.

Obecně platí pravidlo, že se nekonzumuje voda z vodovodního kohoutku, pouze voda balená – tzn. v lahvích nebo sklenicích. Zelenina a ovoce se doporučují před konzumací dobře omýt vodou, popř. dezinfikovat.

Za nejvhodnější způsob placení se považuje vedle hotovosti používání kreditních nebo debetních karet. V souvislosti s pandemií vzrostl bezhotovostní styk. S narůstající vzdáleností od Limy se snižuje pravděpodobnost výskytu bankomatů. Nezbytnou hotovost se doporučuje rozložit na menší částky a uschovat v různých částech oděvu nebo zavazadel. Při pobytu v hotelových zařízeních je vyžadováno předložení pasu se vstupním razítkem.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Peru má relativně liberální ekonomiku a otevírání se světu je jednou z vládních priorit. V tomto ohledu je upravena i legislativa, která obecně umožňuje zaměstnávání cizinců a místních sil zahraničními subjekty působícími v zemi. V případě cizinců nesmí jejich podíl na celkovém počtu zaměstnanců přesáhnout 20 % a na celkovém objemu mzdových prostředků 30 % (jinými slovy na každého zahraničního pracovníka musí společnost zaměstnávat minimálně 4 Peruánce). Místní legislativa je v jiných ohledech nediskriminující, ale administrativní záležitosti jsou bez znalosti místní legislativy či bez pomoci místního právního zástupce nebo poradenské firmy velmi zdouhavé a obtížné. Peru se dlouhodobě vyznačuje vysokou administrativní náročností v této oblasti. Při pronikání na peruánský trh lze doporučit kontakt s některou z poradenských a konzultačních kanceláří, které za úplaty pomohou s právními aspekty zřízení zastoupení, byť by se mělo jednat jen o zastupitelskou smlouvu. Naprosto nezbytné jsou pak konzultace v pracovních- právních a daňových otázkách - potřebné informace je samozřejmě možno získat i od státních institucí, nicméně nikoli ve vyčerpávající formě a zpravidla po déle trvajícím hledání úředníka, který by nejenže znal všechny potřebné předpisy, ale byl i ochoten je sdělit. Určitá investice na začátku působení se vrátí jak v podobě ušetřeného času, tak zejména v podobě právní čistoty a dodržování místních norem po celou dobu existence firmy. Pracovní vztahy, týkající se zahraničních občanů, cestujících do Peru za účelem poskytování služeb pro domácí společnosti, se řídí pracovními smlouvami pro zahraniční pracovníky. Tito pracovníci mají právo na stejné podmínky, poskytované všem zaměstnancům v soukromém sektoru, a podléhají rovněž uplatňování stejné výše daní a příspěvků, pokud jsou tzv. rezidenti.

Minimální mzda pro r. 2021 byla stanovena na 930 PEN.

V Peru existuje síť soukromých a státních zdravotnických zařízení. Soukromá zařízení jsou na podstatně vyšší úrovni. Praxe v případě ambulantního ošetření či hospitalizace je u obou typů zdravotnických institucí obdobná. Pacient musí vyšetření zaplatit v hotovosti či kreditní kartou (ve většině případů je požadována úhrada vyšetření předem) s tím, že proplacení nákladů si pacient se zdravotní pojišťovnou zařizuje následně na základě účtu vystaveného peruánským zdravotnickým zařízením. Obecně platí, že každý cestovatel by měl mít pro pobyt v Peru sjednáno zdravotní pojištění a v případě využití místního zdravotnického zařízení kontaktovat svou pojišťovnu.

5.9 Veletřhy a akce

Pandemie Covid-19 některé akce v r. 2021 úplně zrušila, jiné odložila nebo přesunula do virtuální roviny.

EXPOMINA - důlní průmysl, 14. – 16. 7. 2021 (každé dva roky), Lima, www.expominaperu.com, EXPOALIMENTARIA - potravinářský průmysl, září .2021 - dosud nepotvrzeno (každoročně), Lima, www.expoalimentariaperu.com, EXPOPLAST PERU - plastikářský průmysl, 13. – 16. 10. 2021 (každé dva roky), Lima, www.expoplastperu.com, EXPO PESCA & ACUI PERU - technologie pro rybolov, akvakulturu a zpracování ryb, 8. – 10. 9. 2021, Lima, www.thaicorp.com/expopesca, EXPOTEXTIL - textilní průmysl, 21. - 24. 10. 2021 (každoročně), Lima, www.expotextilperu.com, TOC AMERICAS 2021 - přístavy a dodavatelé služeb pro přístavy + TOC CONTAINER SUPPLY CHAIN AMERICAS - námořní doprava (každoročně), 26. - 28. 10. 2021, Lima, www.tocevents-americas.com

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Limě (Embajada de la República Checa)

Baltazar la Torre 398, San Isidro, Lima, Peru

Tel.: 00511/2643381, 2643374, e-mail: lima@embassy.mzv.cz, e-mail ekonomický úsek: commerce_lima@mzv.cz (slouží také pro PROPEA)

Umístění ZÚ v Limě: blízko křižovatky ulic Av. Salaverry a Av. Javier Prado; čtvrt' San Isidro; přístup z ulice Baltazar la Torre

Provozní hodiny úřadu: pondělí - pátek: 08,30 - 17,00, úřední hodiny konzulárního úseku pro veřejnost: pondělí, středa, pátek: 09,00 - 12,00, víza: úterý a čtvrtek: 09,00 - 12,00

Honorární konzulát ČR v Callao (Consulado Honorario de la República Checa en Callao)

Honorární konzul p. Raúl Alta Torre del Aguila

Av. Javier Prado (Circ. Golf Los Incas) 134, Torre 2, Of. 902 Surco, Lima 33, Peru

Tel.: 00511/7434630 nebo 7434633, e-mail: info@hczconsul.com; callao@honorary.mzv.cz

Kancelář CzechTrade Peru

Ředitel kanceláře Martin Rossbach

Tel.: 00511/2643381, l. 35, e-mail: martin.rossbach@czechtrade.cz

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Mezinárodní telefonní předvolba pro Peru je +51.

První pomoc včetně rychlé lékařské pomoci: 116 (zabezpečováno hasiči)

Hasiči: 116 (+ centrála v Limě: 222 0222; centrála v Callao: 465 5183)

Policie: 105

Dopravní policie: 110

Turistická policie: (1) 460 1060

Letiště Lima – ústředna: (01) 517 3100

Červený kříž: (01) 4700606

Ochrana spotřebitele (INDECOPI): 0800 4 4040, 224 7777

Nemocnice v Limě: Clínica AngloAmericana: pohotovost - (01) 616 8902, ústředna - (01) 616 8990, Clínica Ricardo Palma: (01) 224 2224, (01) 224 2226, Clínica Delgado: ústředna (01) 377 7000, Emergency Hospital Jose Casimiro Ulloa: (01) 204 0900 (státní zdravotnické zařízení)

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Portál vlády Peru: <http://www.peru.gob.pe>

Portál prezidentské kanceláře: <http://www.presidencia.gob.pe>

Portál předsedy vlády: <http://www.pcm.gob.pe>

Portál soudní moci Peru: <http://www.pj.gob.pe>

Kongres: <http://www.congreso.gob.pe>

Centrální banka Peru: <http://www.bcrp.gob.pe>

Národní banka: <http://www.bn.com.pe>

Bankovní asociace: <http://www.asbanc.com.pe>

Národní daňový a celní úřad: <http://www.sunat.gob.pe>

Národní registr: <https://www.sunarp.gob.pe/index.asp>

Obchodní rejstřík: <https://www.sunarp.gob.pe/bus-personas-juridicas.asp>

Ministerstvo zahraničního obchodu a cestovního ruchu: <http://www.mincetur.gob.pe/>

Burza cenných papírů Lima: <http://www.bvl.com.pe>

Národní statistický úřad: <http://www.inei.gob.pe>

Národní centrum strategického plánování: <http://www.ceplan.gob.pe>

Národní komise boje proti drogám: <http://www.devida.gob.pe>

Národní úřad pro ochranu spotřebitele: <http://www.indecopi.gob.pe>

Úřad ombudsmana: <http://www.defensoria.gob.pe>

Národní rada pro vědu a technologie: <http://www.concytec.gob.pe>

Nejvyšší kontrolní úřad: <http://www.contraloria.gob.pe>

Nejvyšší volební soud: <http://www.jne.gob.pe>

Nejvyšší státní zastupitelství: <http://www.mpfn.gob.pe>

Ústavní soud: <http://www.tc.gob.pe>

Ministerstvo zahraničí: <http://www.rree.gob.pe>

Peruánská agentura pro zahraniční spolupráci: <http://www.apci.gob.pe>

Ministerstvo hospodářství a financí: <http://www.mef.gob.pe>

Státní agentura pro podporu exportu a cestovního ruchu PromPerú: <http://www.promperu.gob.pe>

Státní investiční agentura ProInversión: <http://www.proinversion.gob.pe>

Asociace vývozců Peru: <http://www.adexperu.org.pe>

Limská obchodní komora: <http://www.camaralima.org.pe>

Americko-peruánská obchodní komora: <http://www.amcham.org.pe>

Obchodní a průmyslová komora Arequipa: <http://www.camara-arequipa.org.pe>

Peruánská komora sektoru stavebnictví: <http://www.capeco.org>

Ministerstvo kultury: <http://www.cultura.gob.pe>

Státní ropná společnost PetroPerú: <http://www.petroperu.com.pe>

Geologicko-důlní a metalurgický institut: <http://www.ingemmet.gob.pe>

Peruánská tisková agentura Andina: <http://www.andina.com.pe>

Deník El Comercio: <http://www.elcomerciope.com.pe>

Deník La República: <http://www.larepublica.pe>

Deník Gestión: <http://gestion.pe>

Turistický a kulturní portál Perú Info: <http://www.peru.info> Asociace veletrhů AFEP: <http://www.afep.pe>